

Op deze vier kwestes wordt in de visie uitgebreid ingegaan. Bij de waterberging en hoofdwaterstelsystemen gaat het vooral om het afstemmen van de maatregelen die worden genomen voor het verhogen van de veiligheid van de rivier met de voorstellen voor de cultuurhistorie en de recreatie. Bij de dorpsuitbreidingen gaat het vooral om het maken van mooie stads- en dorpsranden en het open houden van de ruimte tussen de dorpen. Bij de recreatie gaat het vooral om het verbeteren van de toegankelijkheid van dit prachtige gebied voor wandelaars en fietsers. Het gaat ook om het verbeteren van de samenwerking tussen recreatieondernemers en het versterken van de gezamenlijke gebiedsidentiteit. Aan de Maasheggen wordt veel aandacht besteed. De huidige verscheidenheid aan heggen en aan beheersvormen wordt in beeld gebracht en er worden voorstellen gedaan voor de toekomstige ontwikkeling van het Maasheggengebied. Heel belangrijk is het verbeteren van de vergoedingen voor het beheer van de heggen. Ook daar worden in de visie voorstellen voor gedaan.

De visie

Vier 'primaire kwestes'

In bijeenkomsten, gesprekken, literatuurstudies, beleidsstudies en excursies bleek dat er op dit moment vier onderwerpen essentieel zijn voor de toekomst van de cultuurhistorie in de noordelijke Maasvallei:

- Waterberging en hoofdwaterstelsystemen;
- Stads- en dorpsuitbreidingen;
- Recreatie;
- Maasheggen.

de open akkers groter.

De Maasvallei is de enige riviervallei in Nederland en alleen daarom al een bijzonder gebied. Voor het gebied als geheel is het een belangrijke kwaliteitsfactor die de onderscheid tussen de verschillende landschappelijke eenheden kunt ervaren: het rivierdal, de terrasruggen met de dorpen en de open akkercomplexen, de terrasvlakten, de stufdalcomplexen en de beekdalen. Daarom zal de eigenheid van deze eenheden de komende jaren sterker worden gemaakt en zullen de onderlinge verschillen worden vergroot. Door het aanleggen van extra Maasheggen wordt bijvoorbeeld de eigenheid van het rivierdal sterker en wordt het verschil met de open akkers groter.

Resultaat van het project

Het tastbare resultaat van het project is nu een boek met kaarten, verhalen, foto's en tekeningen over hoe het gebied er over pakweg 20 jaar uit zou moeten zien, wat je er kunt doen, waar je van kunt genieten et cetera. In het boek is ook een groot aantal projecten beschreven, zoals waar nieuwe heggen moeten worden aangeplant, waar recreatieve routes kunnen worden gemaakt en welke recreatieve voorzieningen er moeten komen.

Wat gaan overheden met de visie doen? Wat is het vervolg?

De visie is:

- Onderlegger voor andere plannen, bijvoorbeeld een nieuw bestemmingsplan, toekomstige landschapsontwikkelingsplannen en een plan als een 'dassennota'.
- Inspiratiebron voor actuele inrichtings- en beheersopgaven zoals het natuurbeheer in het Maasheggengebied.
- Stimulator van plannen die nog niet eens op stapel staan, bijvoorbeeld een integrale visie op toerisme en recreatie en de enorme potentie hiervoor van bijvoorbeeld het Maasheggengebied.
- Bron voor samenwerkingsverbanden voor onderhoud en beheer van bijvoorbeeld de Maasheggen, maar ook voor andere voor u belangrijke activiteiten en elementen in de regio

Verder is de visie een basis voor concrete projecten in de omgeving waarbij alle gebruikers van het gebied betrokken zijn. Mensen kunnen met deze plannen aan de slag. Het is een inspiratiebron voor iedereen die geïnteresseerd is in de waarden van het gebied.

Stads- en dorpsuitbreidingen worden mooier en houden meer rekening met het landschap

Begrenzing van het gebied

De begrenzing van het gebied noordelijke Maasvallei is op de visiekaart aan de achterkant van deze folder weergegeven. Het gaat globaal om de gemeenten Cuijk en Boxmeer oostelijk van de Rijksweg A73 en de gemeenten Mook en Middelaar, Gennep en Bergen westelijk van de provinciale weg N371. Het Maasheggenlandschap is een belangrijk onderdeel van het gebied, maar ook andere landschappen komen in dit gebied voor (bijvoorbeeld de open akkers, de dorpen en dorpsranden et cetera).

Cultuurhistorische waarden en ruimtelijke ontwikkelingen

Onder cultuurhistorische waarden verstaan we die zaken die iedereen wel kent: vestingwerken); bouwkundige waarden en stedenbouwkundige structuren (zoals boerderijen en archeologisch waardevolle gebieden en elementen (zoals de Romeinse opgravingen); historische landschappen (zoals het Maasheggenlandschap). Belangrijke waarden, die herinneren aan een verleden dat de Maasvallei heeft gemaakt tot een uniek en waardevol stuk van Nederland.

Maar de Maasvallei is ook een gebied als alle andere: mensen wonen en werken er, ze gaan er op vakantie, maken een fietstocht of een wandeling, verbouwen gewassen en houden vee. Allemaal activiteiten waarvoor ruimte nodig is. De kunst is om bij deze ruimtelijke ontwikkelingen rekening te houden met de cultuurhistorie. Dat betekent niet per se dat cultuurhistorie de ontwikkelingen tegenhoudt, maar dat er wellicht oplossingen zijn om het één te behouden zonder het andere te laten.

Het recreatief netwerk wordt uitgebreid

Betrokkenen

De visie 'Ruimte voor herinnering in de noordelijke Maasvallei' is een initiatief van de provincie Noord-Brabant in samenwerking met de gemeente Boxmeer. Daarnaast zijn veel verschillende partijen bij het project betrokken: Rijkswaterstaat, provincie Limburg, waterschappen Aa en Maas en Peel en Maasvallei, gemeenten Gennep, Mook en Middelaar, Bergen en Cuijk, intermediaire organisaties: landbouw (ZLTO, LLTB, Nederlandse Melkveehoudersbond), cultuurhistorische verenigingen (Land van Cuijk, Nepomuk, Maas en Niers, Boxmeer, Stichting Menno van Coehoorn), milieuroorganisaties (BMF, Land van Cuijk, Vereniging Das en Boom, Stichting Heg en Landschap), Particulier Grondbezit (Limburg en Brabant), IVN, recreatieondernemers (Recron), terreinbeheerders (Staatsbosbeheer, Brabants Landschap, Limburgs landschap) en vele andere bewoners van de Maasvallei. De visie is gemaakt door NovioConsult Van Spaendonck uit Nijmegen en Strootman Landschapsarchitecten uit Amsterdam.

Colofon

Tekst: NovioConsult Van Spaendonck en Strootman Landschapsarchitecten
 Opmaak: Strootman Landschapsarchitecten
 Beeldmateriaal: © Strootman Landschapsarchitecten
 In opdracht van: Provincie Noord-Brabant en gemeente Boxmeer
 Financiële bijdrage: Stimuleringsregeling Belvedere
 Oplage: 15.000
 Contactadressen: Provincie Noord-Brabant: Thor Smits
 Postbus 90151
 5200 MC 's-Hertogenbosch
 T 073 681 2812
 Gemeente Boxmeer: Rob Setz
 Postbus 450
 5830 AL Boxmeer
 T 0485 585 816

Ruimte voor herinnering in de noordelijke Maasvallei!

Opbouw van het landschap bij Sint Agatha met zicht op de Sint Janseberg

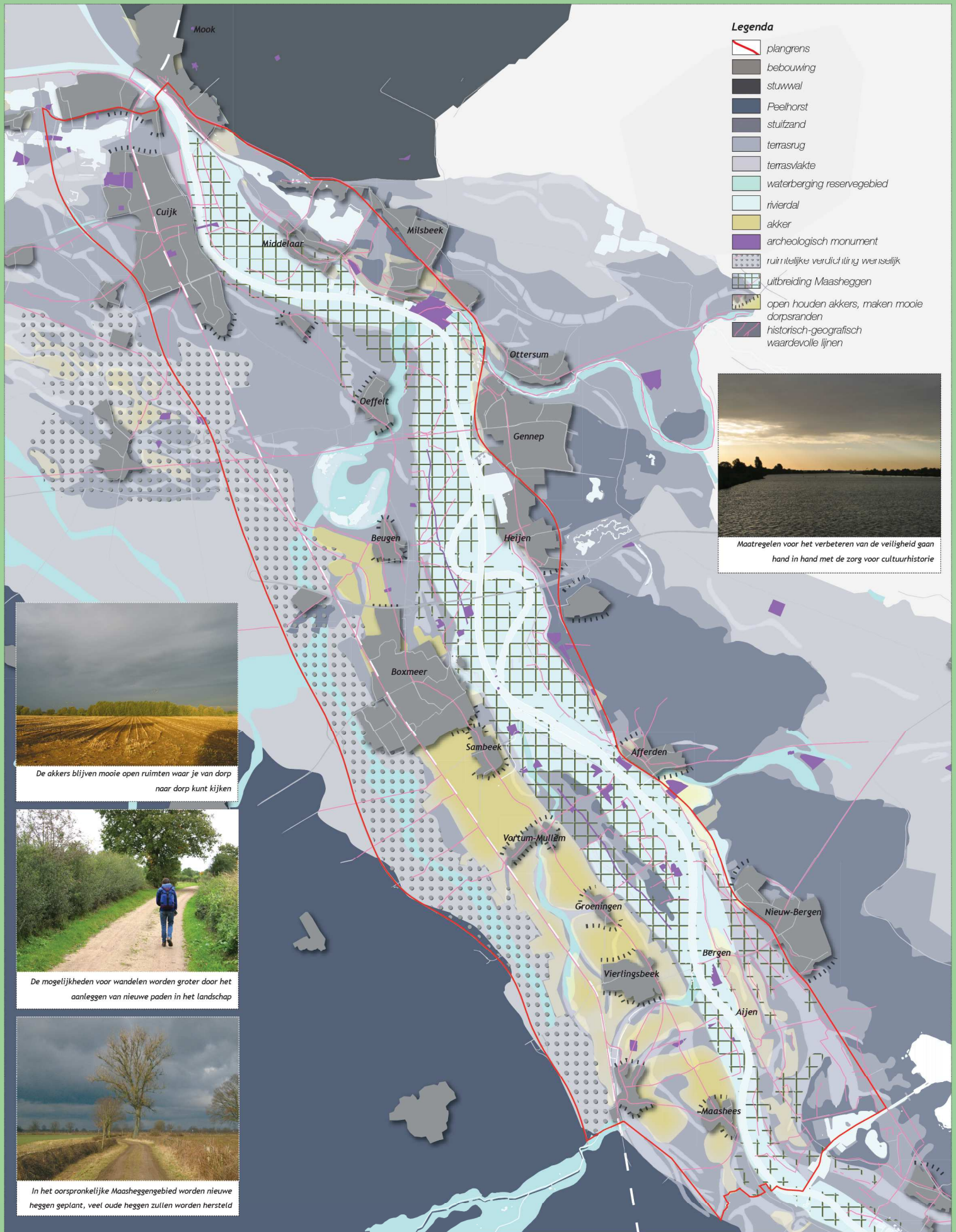
De gemeente Boxmeer en de provincie Noord-Brabant willen graag dat er in ruimtelijke plannen meer rekening gehouden wordt met cultuurhistorie. Het afgelopen jaar hebben zij daarom een visie laten maken op ontwikkeling en beheer van het gebied vanuit cultuurhistorisch perspectief. De visie is nu gereed en heeft als titel: 'Ruimte voor herinnering in de noordelijke Maasvallei'. Bij het maken van de visie is veel contact geweest met betrokkenen uit het gebied zoals bewoners en gebruikers van de Maasvallei, belangorganisaties, boeren, gemeenten, provincies, waterschappen, Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer. De visie schetst de hoofdlijnen van de gewenste bestaande plannen (als Reconstruatie, streekplannen en dergelijke) verder invullen en concreet maken. Deze visie neemt de cultuurhistorische kwaliteiten van de noordelijke Maasvallei als uitgangspunt voor verdere invulling en ontwikkeling van het gebied.

Oftewel: de Maas is niet langer een factor voor mensen die leefden aan weerszijden ervan. In de loop der tijd werd de Maas echter steeds meer gezien als grens. Met deze visie wordt de Maas weer tot een verbindend element gemaakt.

De gemeente Boxmeer en de provincie Noord-Brabant willen graag dat er in ruimtelijke plannen meer rekening gehouden wordt met cultuurhistorie. Het afgelopen jaar hebben zij daarom een visie laten maken op ontwikkeling en beheer van het gebied vanuit cultuurhistorisch perspectief. De visie is nu gereed en heeft als titel: 'Ruimte voor herinnering in de noordelijke Maasvallei'. Bij het maken van de visie is veel contact geweest met betrokkenen uit het gebied zoals bewoners en gebruikers van de Maasvallei, belangorganisaties, boeren, gemeenten, provincies, waterschappen, Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer. De visie schetst de hoofdlijnen van de gewenste bestaande plannen (als Reconstruatie, streekplannen en dergelijke) verder invullen en concreet maken. Deze visie neemt de cultuurhistorische kwaliteiten van de noordelijke Maasvallei als uitgangspunt voor verdere invulling en ontwikkeling van het gebied.

Een historische kans voor de Maasvallei!

Ruimte voor herinnering in de Noordelijke Maasvallei: Visie